

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inzerate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega Izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lira. Estero, mese 31.50 Lira. Edizione domenica, anno 34 Lira. Estero 65 Lira. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

Vojno poročilo št. 1097

Sovražni rušilec zadet

Proga Marsa Matruh—El Daba bombardirana - 8 strojev sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V noči na 26. maja so italijanska torpedna letala zapazila sovražno spremiljavo, ki je plula z močnim spremstvom v vodah vzhodnega Sredozemlja, jo napadla in s torpedom težko zadela en rušilec.

Isto noč so naši bombniki bombardirali vagone in železniško progo Marsa Matruh-El Daba.

Sovražna letala so delovala nad raznimi kraji Sardinije ter nad Pantellerijo, ne da bi povzročila pomembno škodo: italijansko-nemško protiletalsko topništvo je sestrelilo 6 strojev, 2 nadaljna pa lovil.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1097:

Napadi, omenjeni v današnjem vojnem poročilu, so povzročili skupno 7 mrtvih in 21 ranjenih med civilnim prebivalstvom.

Junaški italijanski letalci

Rim, 27. maja. AS. Pri letalskem napadu na Sudan in vzhodno Afriko so se posebno odlikovali piloti major Giulio Cesare Villa, kapitani Ardito Cristiani, Manlio Lizzati in Max Perroni, ki so vodili bombnike v napadu na oddaljene strateške prometne zveze sovražnika.

Major pilot Giulio Cesare Villa se je rodil v Veroni 17. februarja l. 1912. Obiskoval je tečaj Kr. letalske akademije in je bil imenovan za podporočnika l. 1934 ter dodeljen jati bombnikov. V aprilu l. 1936 je napredoval za poročnika ter se je udeležil španske vojne in takoj dokazal svoje pilotske sposobnosti in svojo borbeno drznost. Napredoval je za kapitana po vojni zaslugi ter se je odlikoval kot poveljnik eskadre, sodelujoč v številnih akcijah in proti sovražnim objektom. Dodeljen je bil nato uradu glavnega stana Kr. letalstva, v sedanjih vojni pa je opravil važne in zelo težke misije ter se je posebno odlikoval na dolgem zveznem poletu preko dežel imperija. Odlikovan je bil s tremi srebrnimi kolajnam in z eno bronasto kolajno za vojaško hrabrost ter s srebrno kolajno.

Kapitan pilot Ardito Cristiani se je rodil v Anconi l. 1913. Ko je postal vojaški pilot je bil dodeljen v juliju l. 1937 jati bombnikov. Udeležil se je vojne v Španiji. V novembru l. 1939 se je udeležil tečaja za rezervne oficirje v šoli Kr. letalstva. Sedanje vojne se je udeležil najprej v samostojni skupini bombnikov, nato pa v eskadri torpednih letal ter je ponovno dokazal svoje sposobnosti in svojo hrabrost.

Iz članka ministra dr. Göbbelsa:

»Sedaj čakamo s suvereno mirnostjo«

Berlin, 27. maja. Dr. Göbbels popisuje v listu »Das Reich« položaj, ki je nastal po končanih bojih v Severni Afriki, ko se skušajo sovražniki izkrcati v Evropi, kjer jih čakamo, kakor pravi naslov tega članka »s suvereno mirom«.

Ko so Nemci maja l. 1940 napadli Angleže iz Evrope, je Anglija zgubila pravico govoriti o evropskih zadevah. Z anglosaskimi uspehi v Afriki pa ni tako. Središče naše vojske je Evropa, Afrika pa je le ob robu — pravi dr. Göbbels. Črna celina je sicer življenjskega pomena za osne sile, ne pa za nadaljevanje vojne. Dokler sovražniki ne bodo mogli priti nazaj v Evropo, da bi nam jo vzeli, tako dolgo so premagani. To vedo v Londonu in Washingtonu prav tako dobro kakor v Rimu in Berlinu. Clankar nadaljuje: Angleži bodo na lastni koži občutili, kaj pomeni za nas pridobitev šestih mesecev časa v Tunisu. Sovražna propaganda sicer popisuje atlantski izid kot »ponesrečeno propagando z Malto«, čete, ki branijo Evropo pa podcenjujejo kot peščico sulicarjev. Mi pa nimamo vtisa, da bi se Angleži in Amerikanci predobro počutili v svoji koži. Njihove zmagovalne trombe so začele ponehavati. Zavedajo se, da so več let uporabljali vse svoje sile samo zato, da so mogli zavojevati nekaj puščave. Za boje v Severni Afriki smo morali prevažati čete in orožje preko nevarnega morja. Pri morebitnih bodočih evropskih bojiščih se

Sklepi španske vlade

Madrid, 27. maja. AS. Sinoči se je končala seja ministrskega sveta, ki se je pričela v soboto pod predsedstvom generala Franca. Ministrski svet je izdal mnogo ukrepov, med katerimi je tudi dekret, ki pooblašča vojnega ministra za zgradnjo dveh vojnih ladij, nek drug dekret pa predpisuje, da je treba zgraditi protiletalska zaklonišča v vseh središčih, kjer znaša število prebivalstva več kakor 20.000 duš, tretji dekret dovoljuje pogojno svobodo 6954 jetnikom, izdelan pa je bil še predlog, naj se kortsom predloži zakonski osnutek za večjo zaščito družin s številnimi člani.

Potres v Vzhodni Aziji

Jena, 27. maja. AS. Ob 0.21 so seizmografski aparati na observatoriju v Jeni zaznamovali močan potresni sunek, oddaljen okoli 9200 km v smeri proti Vzhodni Aziji. Po štirih minutah je prišel zopet močan potresni sunek iz iste smeri.

Beograd, 27. maja. AS. Potresna postaja v Beogradu je preteklo noč čutila močan potresni sunek, ki je trajal 37 sekund in ki je imel središče kakih 9400 km v smeri proti Vzhodni Aziji.

Močan sovjetski napad odbit

Sovjeti so včeraj na kubanskem mostišču z več divizijami napadli, pa so bili odbiti in so zgubili več kakor 40 tankov

Hitlerjev glavni stan, 27. maja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Proti vzhodnemu odseku kubanskega predmostja so Sovjeti včeraj presli z več divizijami v močan napad. Naše čete so s podporo oddelkov bojnih letal in letal za bližnje polete v protinapadu vrgle sovražnika nazaj ter onemogočile ponovne nasprotnikove poskuse za obkolitev. Boljševiki so imeli pri tem hude krvave zube in so zgubili več kakor 40 oklepnih voz.

V Finskem morskem zalivu je neka sovjetska podmornica naletela na zaporo nemških min in se potopila.

V vodah Ribiškega polotoka so hitra nemška bojna letala potopila sovražno 1500-tonsko tovorno ladjo in zažgala neko obalno enoto. Na vzhodnem bojišču je bilo včeraj pri petih lastnih izgubah sestreljenih 63 sovjetskih letal.

V Sredozemlju je uničilo letalstvo v dnevih 25. in 26. maja 29 angleških in severnoameriških letal, med njimi 13 štirimotornih bombnikov.

sobnosti in svojo drznost. Odlikovan je s tremi srebrnimi kolajnam, s 3 bronastimi kolajnam in z vojni križcem za vojaško hrabrost. Po vojni zaslugi je napredoval v kapitana.

Kapitan pilot Mario Lizzati se je rodil v Rimu 2. junija l. 1910. V marcu l. 1935 je postal pilot, nakar je bil mobiliziran in je služil v vzhodni Afriki, nato pa pri letalstvu v Cirenaiki. Zaradi izrednih zaslug je bil imenovan za rezervnega podporočnika. Ko se je vrnil iz Afrike, je bil dodeljen letalski šoli, ob pričetku vojne pa k neki jati bombnikov. Pri neki letalski nesreči je bil ranjen, nato pa je zopet nastopil službo v letalski šoli kot instruktor. Je odličen pilot in zlasti strokovnjak v letenju brez vidljivosti.

Kapitan pilot Max Perroni se je rodil v Ferrari 12. septembra l. 1910. V decembru l. 1932 je postal pilot in bil dodeljen letalstvu na Siciliji. Služil je do avgusta l. 1935, nato pa je prešel k civilnemu letalstvu. Za seboj ima okrog milijon kilometrov poletov, med drugim je dvakrat preletel Atlanti. V juniju l. 1940 je bil poklican v vojaško službo ter bil dodeljen specialnim letalskim uradom. Izvršil je ponovno tvegane polete v Italijansko vzhodno Afriko, čisto v neugodnih okoliščinah na 3000 km dolgih etapah ter dokazal svoje izredne pilotske sposobnosti. Pridobil si je s tem srebrno kolajno za letalske zasluge. Odlikovan je tudi s srebrno kolajno za vojaško hrabrost. Po vojni zaslugi je napredoval v kapitana.

to ne bo ponovilo. Zopet imamo zemljo pod nogami in sicer v pravem pomenu besede. Naša prevozna sredstva niso več ladje, ampak vlaki. Nikdar nam ni manjkalo orožja ali orožja za uspešen nastop proti Angloamerikancem, pač pa smo jih težko spravljali na bojišča. Kdor bo imel potrebna sredstva za hiter dovoz čet in gradiva na kraj, kjer se bo odigrala odločilna bitka, ta bo zmagal. Prednost, ki so jih imeli Angleži in Amerikanci v Afriki, so presle k nam. Sedaj bomo v notranjosti mi, mi bomo imeli zaledje z železniškim omrežjem in prevoznimi sredstvi prvega reda. Če bodo sovražniki hoteli izvesti vdor, bodo šele morali priti sem, mi pa smo že tukaj.

Pobuda polagoma zopet prehaja na našo stran. Navzlic našemu porazu v Afriki smo še vedno na daljši strani tehtnice in nobeno govorjenje angleških in ameriških listov ni moglo nikogar na svetu prepričati, da bi dobili kak udarec na življenjsko važne dele našega organizma. Na obrobju naše vojne smo zaradi položaja doživeli poraz, ki ga je bilo treba pričakovati. V središču pa smo ostali nedotaknjeni. Clankar zaključuje: Poročila o anglosaski zmagi za svet niso bila prepričljiva. V Severni Afriki ne gre za pravo zmago naših sovražnikov, če pomeni zmaga odločilen vojaški uspeh. Sovražnik čaka še na robovih. V naše življenjsko središče ne le da ni prodrl, marveč ga od njega loči armiran zid orožja in ljudi. Če nas bo hotel ukrotiti, ga bo moral premagati. Ne verjamemo, da sovražnik resno misli na uspeh. Zato po pravici pričakujemo nadaljnji razvoj vojne s suvereno mirnostjo. (Le Ultime Notizie).

Evropa ali Azija?

Težavno vprašanje, na katerega Churchill ni mogel odgovoriti

Berlin, 27. maja. Med izjavami, ki jih je podal Churchill na tiskovnem sestanku v Beli hiši, zanima Berlin zlasti ona, v kateri je napovedal nadaljevanje in povečanje letalskega terorizma. Angleški ministrski predsednik je v tem pogledu znova dal Nemčiji prvenstvo. Druga zanimivost je zagoneten Churchillov odgovor na vprašanje, če je treba pričakovati skorajšnjo intervencijo Sovjetske Zveze ob strani zaveznikov v vojni na Tišem morju. To vprašanje je bilo za Churchilla precej mučno in Churchill je odgovoril, da je imela Sovjetska Zveza doslej najtežje izgube, da pa se njena moč lahko zopet obnovi in pomnoži in da zato vodi Japonska do Moskve oportunistično politiko.

Pred severno afriško obalo je bil v noči od 25. na 26. maja z bombo hudo zadet sovražni rušilec.

Nemški člankar o sovjetskih načrtih

Na severu bodo vzplamtele bitke, ki bodo morda zanimivejše kot na jugu

Berlin, 27. maja. Dopisnik lista »Völkischer Beobachter« Gunther Heinsing opisuje, kako je nemško težko topništvo tri tedne bombardiralo vojaške naprave v Leningradu. Poročila pravijo, da zbirajo Sovjeti v Leningradu velike množice vojaštva. Casnikar nadaljuje, da so Sovjeti v pomladanski ofenzivi zavzeli 10 km širok hodnik, ki veže Leningrad z ostalim sovjetskim bojiščem na severu. Tako mesto ni popolnoma oblegano, čeprav nemško topništvo obvlada ta hodnik. Sovražnik je preko hodnika zgradil železnico, po kateri vozi v Leningrad kolikor mogoče velike količine vojaštva in oklepnih sredstev. Dopisnik nadaljuje: Če bomo razumeli pomen bitke za Leningrad, moramo spoznati sovjetske načrte. Sovjeti vedo, da je težko prebiti nemške črte med Ilmenskim jezerom in Azovskim morjem, pa če tudi bi se jim v središču ali na jugu posrečilo prodreti, ne bi mogli nikdar doseči odločilne zmag, kajti preden bi hoteli dospeti do evropskih meja, bi morali prehoditi celo Ukrajino, preko katere teče mnogo

Španija obsoja teroristično bombardiranje

Madrid, 27. maja AS. Kampanja proti terorističnemu bombardiranju ima vedno večji odmev po vsej Španiji. »ABC« objavlja izjave in razprave znamenitega strokovnjaka za mednarodno pravo Janguasa Messia, bivšega poslanika pri sveti stolici, ki zatrjuje, da je druga haaska konferenca, na kateri so obravnavali letalsko vojno, propadla zaradi tega, ker so hoteli popolnoma izključiti uporabo letalstva tudi na bojiščih ter prepovedati letalske napade na civilno prebivalstvo. Bivši poslanik je nato trdil, da obstoja v mednarodnem pravu norma, ki zahteva, da se je treba ozirati na civilno prebivalstvo in umetniške spomenike ter se sprašuje, ali bi ne bilo prav, ako bi vojskujoče se stranke spoštovale te predpise. Ker bombni napadi, kakor se je pokazalo, ne morejo doseči zmag s tem, da bi uklonili nasprotnika, je Messia dejal: »Če bi vojskujoče se stranke, ki jih tvorijo narodi stare civilizacije v tišem sporazumu omejile uporabo letalstva, bi si pridobile priznanje človečanstva, dočim bodo imele v nasprotnem primeru na dan miru bridko nalogo, popravljati velikanske nepraviljive ruševine s popolno zavestjo, da so bile popolnoma nekoristne.«

Konferenca v Washingtonu se bliža h koncu

Roosevelt in Churchill bi rada pridobila Sovjete za vojno proti Japoncem, Sovjeti pa se izmikajo

Berlin, 27. maja. Vojaško-politična konferenca v Washingtonu se nagiba h koncu. To dokazuje dejstvo, da je Churchill sprejel za stopnike tiska in jim odgovarjal na razna vprašanja. Kar se tiče sklepov na sestanku samem, ni bila javnost o ujih nič obveščena. Vse kaže, da sestanka treh ali štirih ne bo in da bo Churchill namesto v Vladivostok hitro odpoval v London. Davies je podaljšal svoje bivanje v Moskvi, kar pomeni, da bo poročal Stalinu to, kar bi mu hotela Churchill in Roosevelt osebnepovedati. Zanimivo je, da je Churchill proglasil boljševike za »plemenite zaveznike, ki se junaško borijo za skupno stvar, kralj Jurij in Eden pa sta poslala Kalinina in Molotova ganljivo poslanico za zgodovinsko obletnico podpisa dvajsetletne pogodbe o angleško-sovjetskem zavezništvu. V izjavah ministrskega predsednika in obeh poslanicah prevladuje priznanje, da se nobena druga sila ne bi mogla izdatno upreti nemškemu vojnemu stroju in da ima zato Rusija glavno zaslugo, da je rešil Evropo »nacističnega gospodstva. Združeni narodi so hoteli s tem priznanjem pridobiti rdečo arma-

do, da bi se še to leto upirala nemškim in zavezniškim silam. Stalin pa je v povračilo za to razpusil tretjo internacionalo, da bi s tem ustvaril možnost za povojno sodelovanje med združenimi narodi.

Roosevelt pa je sporočil, da bo dobila večino vojnih dobav na osnovi zakona o posojilu in najemu Sovjetska Zveza, ki lahko računa na vedno izdatnejšo pomoč za vsak primer. Kaj pomeni »za vsak primer«? Ali je hotel Roosevelt s tem namigniti na to, kar je omenil že Churchill s svojimi izjavami o »oportunistični politiki Japonske do Sovjetske Zveze in ali je to namigavanje v zvezi z glasovi, češ da bodo Združene države sporazumno z Anglijo in Čankajškom zahtevale letalska in pomorska oporišča v vzhodni Sibiriji? Moskva se je sicer zahvalila za izraze hvalečnosti, toda kakor da bi nič ne vedela za Churchillovo opozorilo, se je začela baviti z rusko-japonskimi odnosi poudarjajoč, da se je politika dobrega sosledstva med Japonsko in Sovjetsko Zvezo izkazala za koristno tako za Sovjete kakor za Japonce. (Il Piccolo.)

sko stranko. Kominternu je bila razpuščena prav takrat, ko so laburisti ponovno zaprli vrata komunistični stranki. Z ozirom na Portugalsko se ni nič spremenilo. Razpust gor, razpust dol, mi do kominterne ne moremo biti in ne bomo nevtralni. (Il Ultime Notizie.)

Vsi tujci nemškega rodu dobili nemško državljanstvo

Berlin, 27. maja AS. Nemški uradni list pri-nasa Hitlerjev odlok, po katerem postanejo nemški državljani vsi tisti tujci nemškega rodu, ki so člani nemške vojske, oddelkov SS, policije in organizacije Todt. Državljanstvo začne veljati za-uje z dnem, ko so stopili v te uslanove.

Nesreča nemškega generala

Berlin, 27. maja. AS. V službenem poletu nad bojiščem se je ponesrečil starešina nemškega letalskega poveljstva, letalski general Hoffmann von Waldau. General Hoffmann si je pridobil velike zasluge, ko je opravljal važne naloge v nemškem letalskem glavnem stanu ter se je odlikoval na bojišču kot vojak in kot poveljnik.

Najnovejši japonski uspehi na morju

Tokio, 27. maja. AS. Glavni japonski stan poroča, da je japonska mornarica med 1. in 20. majem potopila 17 sovražnih podmornic in 13 vojnih ladij. Poročilo dodaja, da so japonske pomorske enidine v južnem Pacifiku potopile 2 petrolejske ladij, 7 tovornih ladij in neko 15.000 tonsko prevožno ladjo, letala v sestavi japonske mornarice pa so potopila skupno 4 prevozne ladje. Japonske izgube v aprilu so znašale 19 ladij s 70.000 tonami.

† DR. ALBERT KRAMER

Ljubljana, 27. maja.

Danes ponoči je na svojem domu v Ljubljani po težki in dolgi bolezni umrl bivši minister in senator dr. Albert Kramer.

Pokojnik se je rodil 6. oktobra 1882 v Trbovljah. Študiral je gimnazijo v Celju, filozofijo in pravo v Graecu in Pragi, kjer je promoviral leta 1910. Bil je nekaj časa odvetniški koncipient, na-

to pa se je posvetil novinarski stroki. Bil je parlamentarni korespondent »Slov. narod«, »Edinosti«, »Zagreb«, »Riječ« in »Slobode« v Spalatu. Istočasno je izdal na Dunaju tednik »Südslawische Rundschau« ter bil ustanovitelj in sourednik »Vedec«. L. 1914 pa se je vrnil v Ljubljano, kjer je prevzel glavno uredništvo »Slov. narod«. L. 1921 je postal šef »Jutrca« in v tej funkciji ostal vse do novejših časov. Dvignil je časopis z neodoljivim delom na veliko višino ter mu pridobil velik krog čitateljev. Že kot dijak se je politično udeleževal pri narodno radikalnem gibanju in bil urednik lista »Omladina«. Še bolj aktivno se je udeleževal pozneje kot novinar. Od l. 1917 je bil član načelstva napredne stranke. V prvih po-vojnih letih je imel tudi važno politično upravno vlogo. V obdobju med obema vojnama je bil večkrat član narodnega predstavništva ter štirikrat minister bivše jugoslovanske vlade. L. 1931 je bil tudi nekaj časa poslanik bivše jugoslovanske vlade v Pragi. Po zlomu Jugoslavije je že hudo bolan živel svoje zadnje dni večinoma v Ljubljani, kjer ga je tudi doletela smrt.

S pokojnim dr. Kramerjem lega v grob mož iz generacije onih slovenskih politikov, ki so odlo-čilno posegali v usodo Slovencev v času med prvo svetovno vojno ter zlasti v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno. Kot politika ga je odliko-ovala izredna taktična sposobnost. Na tem področju najbrž ni imel enakovrednega tekmeča. Znal je velikokrat z majhnimi silami doseči pomembne uspehe, zahvaljujoč se svoji silni politični delav-nosti ter taktični iznajdljivosti. Ves čas po smrti dr. Jerjave je bil nesporin vodja leve napredne stranke v Sloveniji. Značilno zanj je bilo to, da je bil ves predan svojim načrtom in ciljem. Živel je ves za politiko in ni cepil svojih delovnih sil na drugih področjih. To mu je tudi omogočalo izredno prilagodljivost, tako da ga nobena politična spre-memba ni našla nepripravljenega.

Prav zaradi te svoje predanosti političnemu delu je videl v čim večji politični moči središčne oblasti svoj temeljni politični program, ki ga je z veliko energijo zasledoval v javnem življenju.

Marmelada za maj - Delitev masla

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino obvešča vse upravičene, da lahko dvignejo od 27. t. m. dalje marmela-do za mesec maj pri svojih trgovcih in sicer za otroke do 3 let po 750 gr (500 gr na za to dolo-ženi odrezek dodatne živilske nakaznice ter 250 gr na odrezek št. 1c); za mladino od 3 do 18 let pa po 500 gr na za to določeni odrezek iste nakaznice.

Kdor je ne bi dvignil do 5. junija, izgubi pravico nakupa.

Razen tega se pozivajo potrošniki, da v polet-nih mesecih dvignejo čimprej odgovarjajoče maslo.

Vremenska napoved za 28. maj (petek): pretežno bo jasno, podnevi nekoliko vetrovno. 29. maj (sobota): isto.

Iz tega tudi izhaja njegova doslednost v javnem političnem delu, ki jo je pokojnik na vseh tloriščih kazal in od vsakogar z vso odločnostjo zahteval. Svoji zamisli se je predal popolnoma in je za ta svoj cilj žrtvoval vse svoje sile. Bil je znan kot izredno vester in vztrajen delavec v politiki in njegov zgled se je plodno uveljavljal v vsem nje-govem vplivnem območju.

Svojo razsežno politično kariero je pokojnik za-čel zlasti z delom v naši žurnalistiki in publicistiki. Njegovi uvodniki v dnevnikih so bili kleni po svoji jasnosti in logični izpeljavnosti. Če vlada danes v našem časnikarstvu jassen in dodelan slog, je to v veliki meri zasloga pokojnikove novinarske teh-nike. S svojim nastopom na tem tlorišču je slovensko časnikarstvo poživil in mu pomagal predrti na tisto

Ljubljanska Drama: Roberto Bracco: »Mali svetnik«

Z zadnjo predstavo nas je ta italijanska igral-ska družina osvojila mnogo bolj kot s prejšnjima predstavama. »Mali svetnik« je drama, ki daleč presega obe prejšnji deli, ki smo jih imeli pri-ložiti videti, in to po umetniški sili dela, kakor tudi po odski predstavi.

Snov te drame je zajeta iz življenja duhov-nika Don Fiorenza in dejanje se odigrava v oko-lici Neaplja. Pred seboj imamo dobrega, razu-mevaločega človeka, ki da svojemu bližnjemu vse kar more, pred vsem dušni mir v grozi življenja in duhovno tolažbo v notranji razklanosti. Delo je močno po doživljaju in po odski obdelavi. (Čudno, da ne igramo pri nas takih, močnejših italijanskih del, ki jih imajo. Bo le res, da nima-mo pri izbiri srečne roke.)

Igralci so imeli priliko bolj kot prej pokazati svojo ustvarjalno silo. Režiser in vodja družine Ricci je tudi ta večer stopal pred ostalimi igralci. Prikazal je izredno lepo in do vseh potankosti izdelano podobo duhovnika. Njegova igra je mi-rna, pa vendar mnogo bolj razgibana kot v prejš-njih predstavah. V vseh niansah je popolnoma prepričljiv, v dobroti nepriljudno velik in v trpljenju osvajačen. Ricci ustvarja iz polnosti do-življenja tako da je celotna postava res dograjen umetniški in povsem človeški lik. Najviše se je dvignil v zadnjem dejanju in v zaključni sceni,

raven, ki ga tisk danes pri nas v vseh pogledih zavzema. Kot politični kronist in komentator je bil vedno prodoren in iz vsake napisane misli je pri-hajala na dan njegova odločna borbenost in zavest neutrudljive službe lastni zamisli.

Zlom bivše države ga je našel v že hudem bolezenskem stanju, kar ga pa ni oviralo, da ne bi vseh naših dogodkov budno zasledoval ter zavzel do njih odločno pozitivnega stališča. Tudi on je bil eden prvih, ki je takoj spoznal pogubnost rušilne poti, ki jo je ubral komunizem. Tako v besedi kakor v dejanju je zastavil svoje zadnje, že pojemajoče sile, da bi našemu ljudstvu ostala prihranjena teža izkušnja. Tudi njegova zasloga je, da se je ljudstvo znalo orestiti pogubnega vpliva komunističnega ru-šenja in vztrajati na poti javne poštenosti. To zopet dokazuje njegovo predanost doslednemu javnemu delovanju, ki ga niso mogli od njega odmakniti še tako težki in pomembni dogodki. V dr. Albertu Kramerju vidimo Slovenca požrtvovalnega, delav-nega in sposobnega političnega voditelja, ki si je že v zgodnji mladosti zastavil jassen cilj ter ga z izredno energijo in doslednostjo zasledoval do konca. Slava njegovemu spominu!

ko v vsej potrnosti zgrabi križ in se zgrudi pod njim. Do tega dejanja je prišel tako postopoma nujno, da ta konec ni samo učinkovit ampak tudi povsem prepričevalen. — Tudi sinoči je bila po sili oblikovanja Ricciju zelo blizu Eva Magni. V tej mladostni podobi Anitte se je dvignila nad svoji prejšnji vlogi. Posebno prepriča in je pre-senetljiva v svoji tragični vdanosti. — S krepki-mi potezami izdelanega Giulia je prikazal Giulio Oppi, zanimivo zamišljenega Barbarella pa Tino Bianchi. Nevažna in skoraj nema Barbarellova vloga je tako dosledno vdana in tako v sebi eno-tno zaključena, da pusti v gledalcu nepozaben vtis. — Tudi Mortellov Sebastiano je ves naraven in preprost in prav v tej naravnosti zelo učinkovit in prepričevalen. — Igrali so še Gastone Ciapini, Franca Viglione, Maria Bottini, Pina Borriore, Elda De Cesari, Manfredi Bianchi in slepca jo zelo dobro prikazal E. Grasso.

Sceno, ki je zelo enostavna, preprosta in smo-trna, je pripravil E. Kancelin.

Tako nam je Riccijeva igralaska družina po-kazala, predvsem zadnji večer gostovanja, velike igralске sposobnosti, izredno enotnost in kompaktnost. Nekatere podobe, ki smo jih do zdaj samo slutili, so zaživele pred nami v vsej polnosti. In za to doživetje smo Riccijevi igralski družini hva-ležni.

Gospodarstvo

Razdeljevanje racioniranih živil v mesecu juniju

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino sporoča:

Meseca junija 1943-XXI bodo dobili potroš-niki sledeče količine racioniranih in kontingentira-nih živil:

1. Na navadno živilsko nakaznico, izdano od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani (sive barve): dnevno 150 gr kruha ali 124 gr krušne moke ali 225 gr koruzne moke ter mesečno 500 gr sladkorja, 2000 gr živil za juho (in sicer 1600 gr riža in 400 gr testenin), 100 gr masla, 200 gr ma-sla, 1 del olja, 100 gr mila, 600 gr soli, 200 gr fižola na odrezek »A« in 100 gr konzerviranega paradiznika na odrezek »B«.

Meso. Vsak potrošnik se mora prijaviti pri svojem mesarju, kateri pritisne svoj žig v odre-jeni prostor na zadnji strani navadne živilske na-kaznice; za tedenske nabave bodo služili odrezki G, H, L in K.

Glede delitve sira bodo potrošniki pravočasno obveščeni.

2. Na navadno živilsko nakaznico, izdane od ostalih preskrbovalnih uradov v pokrajini (modre barve): dnevno 150 gr kruha ali 124 gr krušne moke ali 225 gr koruzne moke ter mesečno 500 gr sladkorja, 2000 gr živil za juho (in sicer 1600 gr riža in 400 gr testenin), 300 gr masla, 1 del olja, 100 gr mila, 600 gr soli, 250 gr marmelade na odrezek »A«.

3. Na dodatno živilsko nakaznico SD I (za ročne delavce): dnevno 100 gr kruha ali 82,6 gr krušne moke ali 150 gr koruzne moke.

4. Na dodatno živilsko nakaznico SD I+II (za težke delavce): dnevno 200 gr kruha ali 165,3 gr krušne moke ali 300 gr koruzne moke ter mesečno 600 gr živil za juho (in sicer 500 gr riža in 100 gr testenin).

5. Na dodatno živilsko nakaznico SD I+II+III (za najtežje delavce): dnevno 300 gr kruha ali 248 gr krušne moke ali 450 gr koruzne moke ter mesečno 600 gr živil za juho (in sicer 500 gr riža in 100 gr testenin).

6. Na dodatno živilsko nakaznico za kruh za bolnike: dnevno 100 gr kruha ali 82,6 gr krušne moke ali 150 gr koruzne moke.

7. Na dodatno živilsko nakaznico GNa (za otro-ke do 3 let): mesečno 1000 gr živil za juho (in sicer 800 gr riža in 200 gr testenin), 500 gr slad-

korja in 750 gr marmelade (500 gr na za to do-loženi odrezek ter 250 gr na odrezek št. »G«).

8. Na dodatno živilsko nakaznico GMB (za otroke od 3 do 9 let): mesečno 500 gr marmelade.

9. Na dodatno živilsko nakaznico GMe (za mla-dino od 9 do 18 let): mesečno 500 gr marmelade.

Pod točko 7, 8 in 9 navedeno marmelado se bo razdeljevalo le na živilske nakaznice GM a, b, c, ki jih je izdal mestni preskrbovalni urad v Ljubljani.

Postavitev Učiteljskega doma pod nadzorstvo

Učiteljski dom, zadruga z omejenim jam-estvom v Ljubljani se postavlja pod nadzorstvo Visokega komisarija, ki ga bo izvrševal po svo-jem odposlancu.

Nekvarno pristojnosti Zavoda za združni-štvo Ljubljanske pokrajine po naredbi z dne 30. aprila 1942-XX št. 82 ima nadzorstveni od-poslanec pravico predlagati, preklicati ali spre-minjati ukrepe vodstva Doma, katere je treba torej vse predlagati njemu v odobritev.

Fašist Dentini Franc se imenuje za nad-zorovalca Učiteljskega doma, z. z. o. j. v Ljub-ljani.

Zaplemba imovine upornika Čepelnika Franceta

Zaplenjeno je imetje komunista Čepelnika Franceta, roj. dne 20. nov. 1883 v št. Vidu pri Ljubljani in biv. v Ljubljani, Šmartinska c. 43. Zaplemba ima vse običajne posledice in oko-liščine.

Predpise o pobijanju kužne malokrvnosti pri kopitarjih bomo objavili v jutrišnji številki našega lista.

Italijansko nemški industrijski sestanek. Te dni je bil v Firenzi sestanek zastopnikov italijan-ske in nemške industrije, na katerem so razprav-ljali o vojnogospodarskih vprašanjih italijanske in nemške industrije. Zlasti so razpravljali o skuš-njah, ki so jih imele industrije v obeh državah, na torišču preskrbe surovin in blaga, ki je nujno potrebno za vojno gospodarstvo. Govorili so na-dalje tudi o carinskih zadevah in cenah ter so sprejeli več tozadevnih sklepov.

Ivan Kologrivov:

Duh in cilji komunizma

Sam sem v državnem muzeju v Amsterda-mu videl Rembrandtovo sliko iz petrograjsko ere-mitažo. Čudovite zbirke ikon so raznesene po Ame-riki, glavni Codex Sinaiticus iz 4. stoletja je bil prodan v Anglijo. Najdragocenejši spomeniki so razdejani, zgodovinske katedrale, kakor katedrala sv. Vladimirja v Kijevu s slikami Vasnevoča, po-rušene, katedrala Odršenika v Moskvi, spomenik slovite vojske proti Napoleonu, razstreljena; ne-precenljive lesene cerkve 14., 15., 16. stoletja v severni Rusiji so podrti. To so le posamezni pri-meri nezasišljivega ropanja zakladov, ki jih je zbralo vse ljudstvo z dolgotrajnim delom in na-porom. In to ropanje so vršili ljudje, ki so skoraj sami ljudje in zaradi tega tem ruskim narodnim zakladom popolnoma tuji. Boljševiki so v ta namene ustanovili v Moskvi celo poseben »ekspedicijski odelce«, ki so po njem za devize prodali v inozemstvo cele knjižnice in dragocene zbirke, tako one, ki so bile državna, kakor tudi take, ki so bile zasebna last.

V najboljšem primeru imamo v Sovjetski le čisto tehnični napredek, ki pa nikakor ni zdrav gospodarski napredek. Omogočila ga je razlastitev vsega zasebnega imetja, ki so ga nato združili v roki boljševiške države. A tudi na tem področju najdemo večidel same varljive milne mehurčke.

Boljševiki se ponašajo, da so osrečili žene in otroke. A pri tem vidimo tisoče in tisoče zanemar-jenih otrok, ki kradejo in ropajo, da so bile oblasti same prisiljene, da so 8. aprila 1935 uvedle smrtno kazen za 12letne otroke. In v sovjetski zakonodaji beremo, da je žena v šestem mesecu nosečnosti oproščena »nečestnega dela, iz česar sledi, da mora podnevi delati kakor drugi.

Vse je le laž in varanje. Da se o tej resnici prepričamo, je treba le tu in tam brati boljševiške časopise in liste. Ono malo dobrega in trajnega, kar je našti v Sovjetski, je napravilo rusko ljud-stvo, a ne po zaslugi boljševiških sil, ampak kljub njim.

Mojstrsko znajo boljševiki zbujati človeško zver, ki spi v notranjosti duše. Vedno skušajo zdra-miti živalski nagon, da nato ugonobe vse človekovo pravno življenje. Sicer se s tem v človeku čustvo ne da zatreti, vendar njegova čustva postanejo nato grozovita in surova. Duševno razpoloženje, ki tako nastane, je polno sovraštva, razpoloženje pa, ki zbujajo čustva, deluje razkrajajoče. To je evan-geljsko sovraštvo! Dan za dnem, od ure do ure ozna-njajo po časopisih, po radiu in po govorih ta evan-geljski »Naravnost zver postaneš.« mi je dejal neki mlad mož, ki je prišel iz Sovjetske.

Boljševizem je prava psihoza sovraštva, ki je razširjena po vsem svetu. Vsa njegova borba proti krščanstvu in sploh proti vsaki veri je le plod te psihoze.

Vendar se boljševizem ne zadovolji s čustvom. Zastruplja tudi domišljijo, voljo in pamet.

Človekova domišljija se bavi ne le z otipljivimi in vidnimi stvarmi, ampak tudi s takimi, ki ne spa-dajo v področje naših čutov. Vsa rast duha, ki jo kaže kako ljudstvo, razvoj jezika, tvorbe njegovega genija so odvisne od činiteljev, ki jih more zaznati le notranje gledanje. Ljudstvo, ki živi od same stvari in se duhovnosti odpove, gre proti svojemu propadu in izumre. Namesto prave kulture ustvar-ja le nadomestke, to se pravi, nekaj čisto primi-tivnega, nazadnjaškega, dubovno brezpomembnega, sploh le kaj takega, s čimer mora višja kultura kratko malo pomešati. Zato »nekulturnost«, nosilec boljševiškega režima, ni nikako naključje, ampak rezultat načrtnega postopanja, ki gre le za tem, da v narodu uniči razum in voljo; tako obema možnostima iztrga vodilno vlogo, ju oslabi in na ta način podvrže mednarodni volji. To pa se zgodi takrat, če boljševizem zastupi človeško dušo. Kajti »brez duše ni vse drugo nič: ljudstvo, de-žela, država, rod, kri, dediščina, svoboda, resnica, pravičnost, čast. Duša je pravi duša, kakor jezik tako lepo pravi: »duša celote«. Duša je tista, ki dela, da so nam vse dobrine vrednote, kajti ona ostane edino, kar ima človek še neposredno od Boga.« (Paul Schütz, Das Evangelium den Men-schen unserer Zeit dargestellt, Berlin, 1940, str. 243.)

Človek je nagnjen k temu, da vse odklanja, česar ne more s svojimi čuti neposredno zaznati. Njegova roka mu črta krog njegovega obzorja. Vse, česar ne more prijeti z roko in umeti s svojim malim razumom, zanj ne obstaja. To pa je ravno glavni smoter boljševizma: domišljijo vzeti vse, kar je netvarno, vse to osmečiti, zatreti. Zanj bi-va le tvar, le telo, le sitost, le lakota, le telesna utrujenost, le stroj in izdelovanje, le mož in žena s svojimi izključno spolnimi nagoni, vse drugo je gola prevara in glupost.

»Duša«, pravi neki komunistični pisatelj, »mo-remo prav tako reči čez krov kakor marksizmo tuje junaštvo. S takimi stvarmi ne vemo kaj po-četi.«

Tako nastane nov človeški rod, ki naj se pla-ži po trebuhu in požira prah zemlje. Edino, kar se še dovoljuje te vrste ljudem, je, da tipalke svoje fantazije iztežajo po onem bodočem blago-stanju, ki naj zavladava na svetu, ko bo boljševizem osvojil ves svet. Kajti ta sen trdno in stalno živi v boljševikih. Niso ga opustili in tega nikoli ne bodo storili. Tudi ne morajo ne; vedo namreč čis-to natanko, da sta jim dani le dve možnosti: ali zmaga boljševizma ali njegov končni in popolni polom. V tem pa imajo popolnoma prav: ves svet obsegajoča ideja ne more ostati krajevno vezana. Boljševizem je svetoven problem, ali vlada povsod ali nikjer. (Dalje.)

32

Osebe takozvanega dvora pa so tvorili ljudje iz najožjega sprem-stva vladarjev in njihove družine.

K temu spremstvu je pripadalo predvsem carjevo vojaško sprem-stvo; bili so to razni pribojniki, katerih število je bilo zelo veliko, a v stalni službi sta bila samo dva ali trije. Vsi ostali pa so bili v službi pri svojih polkih in so prihajali k carju le od časa do časa. Nekateri pa so prihajali v službo le ob izrednih slovesnostih.

Veliki knezi so bili vsi carjevi pribojniki, kakor tudi častniki. Toda vsak izmed njih je imel kot veliki knez po enega ali dva osebna pribojnika.

Poleg teh pa je bilo civilno spremstvo. To spremstvo je bilo še mnogo številnejše, toda po večini so ti ljudje nosili le časten naslov. Vršili so le službo navadnih uradnikov in njihov položaj je odgo-varjal stopnji, ki so jo dosegli v civilni službi. Treba je pripomniti, da je bila od dobe Petra Velikega civilna služba urejena kakor vojaška po stopnjah, ki so omogočale doseganje raznih funkcij. Tako je moral na primer častnik doseči stopnjo generala, da je mogel poveljevati brigadi. Prav tako je uradnik moral postati državni svetnik, da je mogel postati glavni kar po krajini ali načelnik enega od ministr-skih odsekov. Razpredelnica stopenj raznih funkcij, ki jo je uvedel Peter Veliki, je natančno določala odnose med civilnimi in vojaškimi stopnjami. Tem funkcijam je treba priležiti še razne častne naslove, predvsem dvorne. Ti dvorni naslovi so se dobivali uradno na predlog načelnikov kot plačilo. A zelo pogosto so se podeljevali tudi po izredni poti, s pomočjo pokroviteljstva. V tem oziru so prišli v poštev »malci dvorci« velikih knezov. Bilo je torej na ta način več sto ljudi, ki so nosili veličastne naslove, ki državo niso stali nič, ker tem lju-dem ni bilo treba dajati nikake nagrade ali plače, pač pa so vzbujali splošno zavist. Med temi naslovi so bili nekateri, ki so nosilecni poverljivi kako malenkostno vlogo na dvoru ob večjih slovesnostih,

po večini pa so bili samo častni naslovi in je njih nosilec imel samo pravico, da je bil obenem s svojo družino povabljen k plesnim in drugim prireditvam. Izvzemši te pravice, ti dostojanstveniki niso imeli nikakega stika s carsko dvojico in mnoge izmed njih car ni poznal niti po imenu.

Zensko spremstvo je bilo manj številno. Obsegalo je ducat častnih dam, ki so bile poročene, in nekaj ducatov takih, ki niso bile poro-čene. Neporočene dame so izgubile svoj naslov, kadar so se poročile. Čeprav jih je bilo vsako leto imenovanih po 20 novih, jih je enako število vsako leto zgignilo z dvornega seznama, zato njihovo število nikoli ni dosegalo števila sto. Od teh jih je carica osebno poznala komaj kakih dvajset in izmed njih so bile izbrane dame, ki so se vrstile pri raznih prireditvah, sprejemih itd. Kar se tiče drugih, so bile to povečini hčerke visokih dostojanstvenikov, katerim je bil dan ta naslov le kot nekak znak naklonjenosti do njihovih staršev. Toda če ti niso pripadali carskemu spremstvu, jih naslov, podeljen hčerkam, nikakor ni približal temu; samo hčerka je bila povabljena k ve-likim dvornim sprejemom, pri katerih se je pridružila častnemu spremstvu carice in mnogokrat dekleta na videz niti ni poznala. Mnogokrat se je zgodilo, da marsikatera dvorna dama sploh ni prišla nikdar v osebni stik s carico, če za to ni imela kak drug poseben razlog. Poročene dvorne dame, ki pa so bile, kakor že rečeno, mnogo manj številne, pa je carica skoraj vse osebno poznala. Ta naslov je bil dan samo gospe iz najvišjih krogov, soprogram ali vdovam naj-večjih dostojanstvenikov. Med temi damami, ki jih je dičil naslov, ki je vzbujal vespovsod zavist, jih je bilo nekaj, ki so bile stalno v spremstvu obeh caric.

Gospe in gospodične, ki so vršile to službo, so dobivale mesečno plačo, poleg tega so imele stanovanje v palači sami, smele so se posluževati dvornih kočij in so imele še mnogo drugih ugodnosti.

Car ni imel kakih posebnih dohodkov; proračun je predvideval vse stroške, ni mu pa priznal nobenega osebnega dohodka. Kakršne koli svoje izredne stroške je mogel navesti v eni ali drugi postavki bilance. Za svoje osebne izdatke je imel na razpolago tudi ostanek kapitala, ki je bil naložen v inozemstvu za časa Nikolaja I. Ostanek tega kapitala se je uporabljal skoraj izključno le za dobrote delne-mene in za razne podpore. (Državna bilanca je predvidevala vsako leto vsoto 10 milijonov rubljev, s katero je car mogel razpolagati, vendar pa ne za stroške na dvoru. Ta vsota se je uporabljala za stroške, ki jih ni bilo mogoče uradno navesti v bilanci, kakor n. pr. za razne tajne službe v inozemstvu.) Carica-mati kakor tudi mlada carica sta dobivali vsako leto vsaka po 200.000 rubljev, kar pa je zelo malo, če primerjamo z njihovimi obveznimi izdatki. Vsak carjev sin je dobival do svoje polnoletnosti 30.000 rubljev za stroške vzgoje, dejansko pa se je ta vsota kopičila in se dodala doti velikega kneza. Ob poroki je vsaka velika kneginja dobila v doto en milijon. Ve-liko knezi pa so dobivali od časa svoje polnoletnosti vsako leto 200.000 rubljev. Te vsote pa niso izhajale iz državne blagajne, ampak iz dohodkov posestev, ki so pripadala carski rodbini.

ČAŠA EGIPTOUSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

40

»Tebe? Mojega tolstega velikega dvorjani-
ka? To je pa že nekaj izrednega,« tolači Jožef.
»Tudi jaz imam srce,« se brani ta. »Nisem
se vdal, pa samo zato, da tebe ubogam. Tako
so se mi smilili. Zato so se vrnili vsi z osli in
žitom in te prosijo, da jih poslušaj.«
»Odpelji jih v dvorano.«
»Vse.«

Veliki dvorjanik odide. Jožef se nekoliko
zbreje v ponižni molitvi. Prišel je odločilni tre-
nutek. Bratje so se dobro popravili. Lahko je
upal, da so prestali preskušnjo.

Vstopi v prestolno dvorano in gre po stop-
nicah na prestol. Njegov pogled premeri pro-
storno okolje. Vidi vojake, ki imajo zvezanega
Benjamina in občuti neizrekljivo sočutje do
brata, ki ga je imel v tako poniževalnem in
načnem položaju; vidi ostalih deset klečelih
na tleh pred seboj, jokajočih in v ponižnem
spoštovanju. Njegove sanje so se uresničile
dobesedno. Hvaležen je Gospodu.

Nobeden bratov si ne upa govoriti. Vse-
mogočni podkralj vzbuja spoštovanje. Niti Ju-

da, sicer tako zgovoren, ne najde besede.

Jožef napravi dolg odmor, strašen za brate,
končno pa vpraša s strogim glasom:

»Zakaj ste tako storili? Zakaj ste poplašali
s tako nevaležnostjo usmiljenje, ki sem vam
ga izkazal? Zakaj ste me okradli in skrili mojo
vedeževalno čašo? Ali niste vedeli, da mi nihče
ni kos v vedeževanju?«

Sele zdaj si upa Juda spregovoriti. Tresoč
se reče:

»Kaj naj odgovorimo našemu gospodu ali
kaj naj rečemo ali kako naj se primerno opravi-
mo? Bog je razkril krivico vaših služ-
žabnikov; glej vsi smo sužnji mojega gospoda,
mi in ta, pri katerem se je našla čaša.«

Jožef je zelo ginen nad dejstvom vzajem-
nosti med brati, toda da bi vzdržal v svoji vlo-
gi, še vedno trdo odgovori:

»Bog me varuj, da bi tako storil; ta, ki mi
je ukradel čašo, bo moj suženj; vi pa se svo-
bodno vrnite k svojemu očetu.«

Juda se približa na kolenih k prestolu in
govori navdušeno:

»Dovoli milostno, gospod moj, svojemu slu-
žabniku, da spregovorim besede in se ne jezi
na svojega sužnja; ker za Faraonom si ti moj
gospodar in kakor kaznuješ, tako si lahko tudi
milostljiv. Ti si vprašal svoje služabnike: »Ima-
te še očeta in brata? In mi smo ti odgovorili,
se spominjaš, gospod moj, imamo očeta že

priletnega; in on ga nežno ljubi.« Ti si tedaj
rekel svojim služabnikom: »Pripeljite ga k me-
ni in moje oko bo počivalo na njem. Mi smo
odgovorili našemu gospodu: »Mladenič se ne
more oddaljiti od svojega očeta, ker ako ga bo
pustil, bo oče umrl.« Ti pa si rekel svojim slu-
žabnikom: »Ako ne pride vaš najmlajši brat
z vami, ne boste več videli mojega obličja.«
Ko smo prišli domov k vašemu služabniku,
našemu očetu, smo mu vse povedali, kar je moj
gospod naročil. Naš oče nam je rekel: »Vrnite
se in kupite malo žita.« Mi smo mu pa odgovo-
rili: »Ne moremo iti; ako pojde naš najmlajši
brat z nami, bomo šli skupaj; kajti brez njega
si ne smemo drzniti občudovati obličja tega
moža.« Nato je on odgovoril: »Vi veste, da mi
je moja žena, dobra Rahela, podarila dva sina.
Eden je odšel iz hiše in vi ste mi rekli: »Divja
zver ga je požrla in zdaj ga ni več. Ako mi
vzamete še tega in ako se mu na potu kaj pri-
meri, boste mojo starost z žalostjo spravili v
grob.«

»Ubogi starec!« mrmra nehoti Jožef in
tolsti dvorjanik se zelo premaga, da skrije
svojo ginenost.

Juda je slišal ta vzklík in to mu da po-
guma, da nadaljuje. Podkralj torej ni neob-
čutljiv za človeška čustva.

Nadaljuje:

»Ako se torej vrnem k našemu očetu, tvo-

jemu služabniku, brez mladeniča — duša na-
šega očeta visi na duši sina — in bo videl, da
ga ni z nami, bo umrl, in tvoji služabniki bodo
pokopali starost z bolešjo v podzemlje. Naj
bom jaz tvoj suženj, jaz, ki sem ga dobil na
tvojo vero, ko sem zanj poročnoval, rekoč: Ako
ga ne pripeljem, bom vedno kriv greha proti
svojemu očetu. Jaz bom torej ostal tvoj suženj
na uslugo mojemu gospodu mesto mladeniča,
on naj se pa vrne s svojimi brati, ker jaz se
ne morem vrniti k svojemu očetu brez mlade-
niča, ker se bojim, da bi bil priča žalosti, ki
bo stiskala mojega očeta.«

»Mi vsi smo pripravljani ostati pri tebi kot
tvoji sužnji, da se le vrne Benjamin in ne
umrje naš oče od žalosti, ako bi se on ne vrnil,«
govore bratje.

Le Benjamin ugovarja:

»Nedolžen sem. Jaz nisem ukradel čaše mo-
jemu gospodu.«

Preizkušnja je premagana; bratje so do-
kazali Jožefu, da so se spremenili; niso bili
več taki kot prejšnja leta; ljubili so svojega
priletnega očeta, ljubili Benjamina, medtem ko
se pred več kot dvajsetimi leti niso pomišljali
prodati mlajšega brata in raztrgati srca rodi-
telja. Zdaj so bili pripravljani na večjo žrtv:
žrtvovati celo svojo prostost ter na ločitev od
žene in otrok, da le ne užalostijo priletnega
očeta.

Železničarji : Tobakarji

V nedeljo bo na vrsti zanimiva tekma med
železničarsko enajstoročo Hermes in med pre-
stavništvo tobaka tovarni. Otvorili bodo serijo
povratnih tekem, pri katerih bo postal položaj
vedno bolj jasn. Nobenega dvoma ni o tem, da
si bo Ljubljana priborila prvo mesto v I. razre-
du, za ostala mesta pa bo huda borba. Tobakna
tovarna je še brez točke in se nahaja trenutno
na zadnjem mestu. Upoštevati pa je treba, da je
prvo tekmo proti Hermesu dobila z 1:0, vendar
so tekmo pozneje razveljavili, ker so tobakarji
nastopili z igralcem, ki ni imel pravice nastopa.
Ne vemo torej, katero moštvo je močnejše; pred-

nost Hermes je v boljšem znanju v ravnanju z
žogo, prednost Dopolavora t. t. pa v borbenosti,
ki je že nekajkrat prekrizala račune onim, ki so
jih podcenjevali.

V II. razredu bo nastopila Mladika proti Zab-
jaku. Mladika vodi v svojem razredu s 6 točkami,
in velja za favorita; Zabjak pa najbrž ne bo igral

preveč podrejene vloge, saj je preteklo nedeljo
pokazal, da je trenutno v prav dobri formi. Obe
tekmi bosta na igrišču Ljubljane.

Nizozemska gimnastična zveza slavi letos 75-
letnico svojega obstoja. V zvezi je vključenih
90.236 aktivnih telovadcev.

KINO UNION 12-21

Odlični češki film po znamenitem
K. Capkovem romanu

»Turbina«

V glavnih vlogah:
Lida Baarova in František Smolík

Predstave: delavnik ob 15.30, 17.30 in 19.30;
ob nedeljah ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30

KINO SLOGA 12-30

Sentimentalna ljubzenska komedija

»Zadnja iluzija«

V glavnih vlogi:
Harry Baur, Betti Stockfeld, Jeanne Provost

Zaradi dolžine filma
pričetek predstav ob 14, 16.15 in ob 18.30

KINO MATICA 12-41

Film najgloblje socialne in ljubzenske
vsebine... * Nepozaben obraz graciozne
CORINNE LUCHAIRE v režijski umetnosti

»Ječa brez rešetk«

Solgralci: Roger Duchesne, Annie Duceaux.
PREDSTAVE ob 15, 17 in 19.15

Vendita all'asta Dražbena razprodaja

Venerdi 4 Giugno p. v.,
alle ore dieci, l'Ente cen-
saria beni rivoltosi nella
sede in Lubiana, Piazza
Napoleone No 7/p 2°, ven-
derà all'asta sulla base
di perizia in Lit. 83.669.—
tutto il contenuto della
rilegatoria Škerl Gabri-
ele ed annesso magaz-
zino, in Lubiana, Via
Idriska No 20.
Condizioni di vendita
visibili presso Ente.

Il Presidente — Presednik
Avv. Luigi Pilo

V petek, dne 4. junija
1943/XXI ob 10 se bo
vršila pri Uradu za u-
pravljanje zasežene imo-
vine upornikov dražba
vseh v skladišču Škerla
Gabriela, Idriska, št. 20,
Ljubljana zaplenjenih
predmetov v skupnem
znesku Lit. 83.669.—.
Prodajni pogoji so raz-
vidni pri gornji upravi.
Napoleonov trg št. 7/11
v Ljubljani.

Službe

Dobe:

Perico

ki zna tudi likati, potre-
bujem za dva dni v ted-
nu. Zglašiti se takoj v
salonu Gjud, Kongresni
trg 6.

Prodamo

Brezove metle, držaje
za lopate, motike in ome-
la dobiti pri Gospodarski
zvezi, Bleiweisova 29 in
Malstrova 10.

Suho sadje prodaja
GOSPODARSKA ZVEZA,
Bleiweisova cesta št. 29.

Kolesa

Žensko kolo

rabljeno, toda v dobrem
stanju, kupim, izključeni
prekupčevalci. Ponudba v
upravo »Slov.« pod »Do-
bro ohranjeno kolo« 5566.

Živali

Praščike za rejo

dobi trvdka Slamič. Za-
radi omejenega uvoza
bodo naprodaj samo pred-
naročnikom. Poblitel!

Praščica

40 kg težkega, prodam po
ugodni ceni. — Naslov v
upravi »Slov.« pod 5567.

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam stali tolažilno in s sočutjem na
strani v trpljenju in smrti naše nepozabne, edine

DANICE

in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni poslednji
poti, ter jo zasuli s čokli in veni — naša iskrena zahvala!
Posebno pa se zahvaljujemo častiti duhovščini, šolskemu vod-
stvu in našim sosedom ter sosolcem za prisrčno slovo od nje.
V Novih Jarsah pri Ljubljani, 27. maja 1943.

Jože Grad, Ivanka roj. Morè, starši

Da bi bil bliže tebi...

(Konec)

Cisto običajna družinica je bila to: oče, mati
in hčerka. Ziveli so počeno in mirno so bili. Jožica
se je usedla poleg mene in me nežno gledala.
Oče se mi je nasmihal in ponujal nalašč zame kup-
ljene cigarete; mati se mi je dobričala. »Pijte,
pijte!« Morda je že slišala o mojem skromnem
življenju in se skromnejši moji osebi. »Značajnost:
odlična, zaslužek: dva tisoč lir; živi preprosto, brez
žensk, zabav... Za zakon brez nadaljnega sposo-
ben in sprejemljiv.«

Ko sem se opolnoči poslavljaj, me je Jožica
epremila do vrat. Dejala mi je: »Saj nas boste
prišli obiskat?« Obrnil sem se in dejal, da morda
čez nekaj dni... Zelo blizu mi je bila; miren in
ravnotežen pa tako blizu osemnajstletnega dekleta
nikakor ne moreš ostati, posebnost, če je lepa.

Drugo jutro sem sklenil, da se preselim. Od-
šel bi ponoči, ne da bi komu kaj povedal. Tako
pa... Ko sem se po končani službi vrnil domov,
je ležalo na mizi pismo od Mariuccie. Odprl sem
ga; počeno so se mi tresle roke. Bral sem in čelo
se mi je pobačilo.

»Vedno sem bila odkritosrčna do Tebe,« je pi-
salo v pismu, »in ne morem ti zamolčati, kar se
je pred enim mesecem zgodilo v naši hiši. Popol-
noma prepadena sem; prosim Te, poslušaj me čisto
mirno. Pred enim mesecem je prišel iz Švice moj
bratranec. Petnajst let se nismo videli. Nekega ve-
čera...« Zakaj naj bi se bral? Kratke sklepe sem
naredil: Mariuccia mi je priznala, da se je zaljubila
v bratranca, in to brezupno, in da z menoj ne bi
bila srečna. Kaj naj bi morala storiti? Ko je nihala
med njim in menoj, bi me morala takoj poklicati
k sebi. Tako bi se morda v moji navzočnosti...
Nenadna bešenost me je popadla. Zdaj sem svo-
boden! Jaz, ki sem v Milanu živel kot puščavnik,

sem bil tak zgolj iz same ljubezni do Mariuccie.
Bedaki in zdaj mi še ta deklina piše tako mirno,
da je prišel nekak bratranec iz Švice, da ni vedela
ne kaj in kako in da naj na vsak način pridem!
Ta je pa malo prebuda! Na noben način ne grem
k Mariucci! »Pridi takoj!« Samo zato naj pridem,
da bi slišal in videl, da... Ne, vse je bilo treba
izruvati! Treba je bilo imeti pogum in reči, da
med nama ni bilo nikdar prave ljubezni; prav za
prav me ni nikdar ljubila, kljub svojim vzdihom
in občutju asturske princeze. Zdaj, ko mislim na
vse to, imam občutek, da je res asturska princeza,
ki zaničuje vse okrog sebe, se smešlja s konci
ustnic in zadovoljuje z umirjenimi gibi rok. Dovolj
vse skupaj naj vrag vzame! In kot sem tukaj, tako
gotovo se jutri...

Nekdo je potrkal na vrata. Kdo neki bi bil?
Siti sem že ljudi, moških in ženskih! Odprem: pred
vrati stoji Jožica, vasa trepetajoča in razburjena.
Zdaj vidim samo njo in v njenih očeh berem:
»Tako rada te imam.« Draga moja mala Jožica!
Primem jo za roke, ona se mi najprej nasmehne,
potem začne jokati. Le te solze so prave in le to
je prava ljubezen!

Res je edino to, da se bova danes — dvajset
dni je preteklo že od tedaj — poročila Jožica in jaz.
In preteklost? Mariuccia? Ta zloglasna ljubezen?
Vse je šlo v nič. Danes se bova poročila. Njena
mati je pripravila vse s čudovito naglico. Zdaj smo
pripravljani na slavnostni dogodek. Stavil sem svoje
pogorje: nobenih vleč, nobenih črnih oblek in nič
povabljenec. V cerkev bomo šli s tramvajem, za
prič naj bosta kdor koli; samo dva soka in nič
več. Po odločilnih »da« na kolodvor: na kratko po-
ročno potovanje v Varese. Tako mi ugaja.
»Si pripravljena?« »Da, draga Jožica.«
Niti deset minut se nisva peljala s tramvajem.

Globoko potrti sporočamo, da nas je davi za vedno zapustil naš
predragi

dr. Albert Kramer

Pogreb nepozabnega rajnika bo v petek ob 17. uri iz kapelice
sv. Nikolaja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 27. maja 1943.

ANTONIJA KRAMER, mati — ANICA
PUČNIK, sestra — MIRA PUCOVA,
DR. IVAN PUČNIK, MAJDA GABRŠEK,
nečak in nečakinji — ostali sorodniki

Bila eva ko dva zaročenca, ki gresta na daljši izlet
še izven predmestja. Pribe in starši so naju čakali
v cerkvi. Jaz sam sem tako želel. Proč z brez-
končnimi ceremonijami. Čez pol urice bova Jožica
in jaz mož in žena, združena za vedno. Končno
smo prišli. Kako čuden občutek se me je polotil:
»mož in žena«. Zdaj smo spet doma. Mati pri-
pravlja neko mrzlo pijačo, ki naj bi jo epila prej,
preden se odpeljeva v Varese. Jaz sem se zazri
v Jožico in jo motrim: je malo bleda in velike
oči se ji bleščejo. Nasmehnem se ji. Ona me po-
gladi po lasih in zašepeta: »Greva, dragec.«
»Da, takoj. Se trenutek počakaj.« Stečem dol
v moje nekdanje samsko stanovanje. Poiskati moram
denarnico, ki jo imam v kakem suknjiču. Tako je
se vrnem. Reči mam, naj pripravi pijačo; pa zelo
mrzla naj bo, prosim.«

Skačem preko stopnic in priletim pred vrata —
priprta so. Vstopim in dobesedno okamenim. Mari-
uccia me gleda in se mi smešlja. Zaprem oči.
Jih odprem, jih spet zaprem in spet pogledam. Kaj
se je zgodilo? Mariuccia se mi vrže v naročje in
vpraša: »Kako ti gre? Si prejel moje pismo? Ali
si res verjel...? Zakaj nisi prišel k meni? Veš,
izmislija sem si zgodbo o bratrancu, da bi ti prišel
tako k meni. Nisi nič ljubosumen? Tako silno sem
te želela videti! Vem, da si se pobiljal. In prav
zato...« Okleva in zardi; potem zašepeta: »Prav
zato sem mislila, da je eno leto preizkušnje pre-
dolgo in tudi prehuho. Če hočeš, se lahko takoj
poročiva...« Zgrudil sem se na stol. Vse okrog
mene se je vrtele. Jožem. Žalostno je videti joka-
jočega moža. Moški ne bi smel nikdar jokati, zlasti
še ne zaradi ženske. Pa vendar jočem...

Silen udarec me preseneti pri pisanju tako,
da mi pade pero iz roke. Za vraga, kako dežuje.

Pravi potop! Dvignem se in gledam liste, ki sem
jih popielal: deset jin je.

Nekdo stopa po stopnicah. Slišim glas vratarice,
ki nekomu nekaj dopoveduje. Koraki se ustavijo
pred mojimi vrati. Kizvoni. Kaj se je zgodilo?
Brzjavka? Odprem in vstopi Mariuccia. Odloži
plašč in se nasmehne. Vedno je tako lepo kot se-
daj: visoka, črnolasa, resna, prav taka ko asturska
princeza. Ozira se naokrog. »Kako se imaš?« In kot
dosledna nezaupljivka dostavi: »Si vedno sam?«
Približa se mizi. Opazi moje popisane papirje.
»Komu si pisal?« Ne odgovorim; pogreznem se
sam vase.

In Mariuccia bere: »Tisti večer eva bila z Ma-
ruccio v parku. Bila je tema. Čutil sem samo njen
rahli dih in videl belino njenih zob. Ljubil sem jo.
Tudi ona me je ljubila. Toda njena ljubezen je
bila — kako bi rekel — oprezna. Ni mi verjela...«
Brala je vse, kar sem napisal v teh dolgih urah,
da bi si prebral dolg čas, da bi ostal doma, da bi
bil bliže nje. Ko je prebrala zadnji list, je vstala
in stopila bliže k meni. »Da si lažnivec in ne-
zvestež, sem že davno vedela. Da si pa tudi fantaš,
tega pa še ne! Tega si ne bi nikdar mislila! Kako
morem zaupati človeku, ki si izmišlja tako zgodbo...«
Zelo dobro si opisal najino ljubezen. Toda od kod
in zakaj si privlekel tega švicarskega bratranca
in tvojo poroko z Jožico? »Vse, kar sem napisal,«
sem ji dejal, »bi se lahko zgodilo. Mariuccia, če
bom moral ostati še devet mesecev sam, potem bom
res najbrž srečal kakšno Jožico...«

Mariuccia ni rekla ničesar. Potem je spregovo-
rila, a niti sam ne vem kaj. Vem samo, da je mo-
jega samotarstva zares konec.

(Paolo E. D'Emilio.)